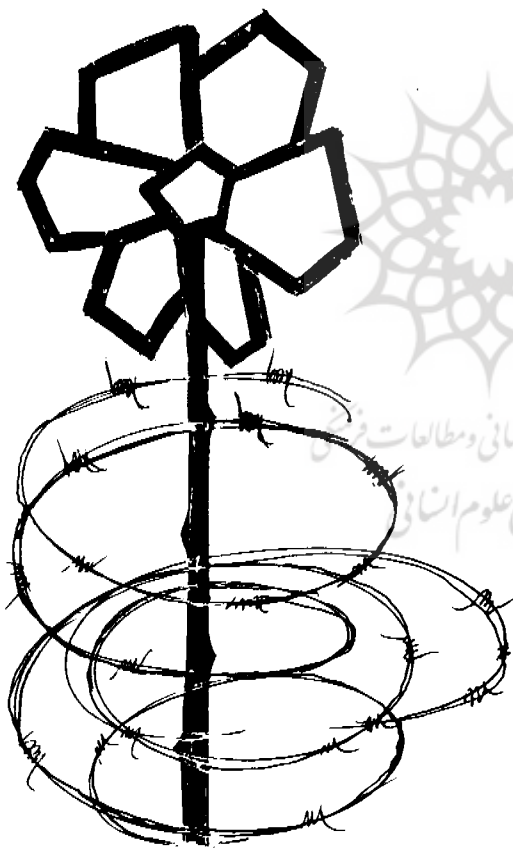

حمید عموزاده

مسلمانان ابزار و وسائل تشویق نباید با عقاید و سنن و فرهنگ جامعه اسلامی ما مقایرت داشته باشد و یا احیاناً موجب اثرات سوء و

در قرآن واژه های عمیقی مانند "خوف و رجاء" خشونت و محبت "عفو" و انتقام "بهشت و دوزخ، عقاب و پاداش،" ("خیر" و "شر" مکرر بیان شده است، خداوند که خیر مطلق و رحمت مطلق است در عین حال شدید العقاب و انتقام گیرنده هم هست نتیجه اینکه هدایت انسانها همواره به دیوبال نیازمند بوده است، پاداش و لذت و رضایت و بالاخره رستگاری برای اعمال نیک و آتش جهنم، و سوزش و "حمیم و غساقا" و عذاب ابدی برای بدکاران، و این دو لازم و ملزوم یکدیگرند، زیرا مربی که انسانی است قابل لغزش یک مراقبت همیشگی و دائمی را میطلبد ما باید او را یاری کنیم تا در انتخاب خصلتهای الهی و انسانی استوار ثبات قدم بماند و بدیهی است در این سفر طولانی تغذیه فکری مناسب و مستمری را باید برایش در طول زندگی مهیا کنیم.

تسوی و تنبیه

عاملی که بتواند منشاء ایجاد ذوق و شوق و تحرک و امید و علاقه در انسان شود تشویق

(۴) - از پذیرفتن جوایز متعدد که از طرف آنها بطور مکرر اهدا می‌شود و صرفاً "آنها برای فرزندان خود ابتیاع می‌کنند اجتناب شود مگر آنکه نوع و کیفیت جوایز قابل بهیبه برای کلیسه دانش آموزان باشد در غیر این صورت می‌توان واقعیت رابدانش آموز ذینفع بیان نمود ناتصور نکند چنین هدیه‌ای توسط معلم مربوطه ابتیاع گردیده‌است .

(۵) - مسئولان مدارس حتی المقدور از زیاده‌روی در اعطا جوایز پیریها بپرهیزند .

(۶) - در زمینه تشویقات از مطرح نمودن هزینه‌های مالی (پول) جدا "خودداری شود ، تا احیاناً" دانش آموزان به انگیزه‌های مادی و اقتصادی در ترقی و پیشرفت تحصیلی خود عادت نکنند .

هدف :
هدف از تشویق پیشرفت و تعالی همه جانبه دانش آموزان در همه زمینه هاست ، تقویت صفات خوب انسانی و الهی ، شناخت استعدادها و شکوفائی آنها ، تقویت بنیه علمی و فنی می‌باشد . بطور کلی تسریع در تعالی چه از نظر علمی و چه از نظر اخلاقی و مذهبی و ترغیب آنها در جهت ایجاد ابتکارات و اختراعات و اکتشافات در همه زمینه‌هایی که به انسان قدرت علمی و روحی می بخشد .
توضیح اینکه تشویق ابزاری است که بتواند انسان را با رغبت به تلاش همه جانبه مادی و معنوی برانگیزد .

نحوه تشویق باید متناسب با خصوصیات و میزان تربیت خانوادگی و در شأن دانش آموز باشد ، و درخور فهم و درک او بدیهی است با تشویق می‌توان تلویحاً" یک نوع ارزش آفرینی در کودک ایجاد نمود .

و بهر تقدیر تشویق مقدم بر تنبیه است ، اما تشویق خود شرایطی دارد که ممکن است بدون توجه به آن شرایط ، خود تشویق باعث پیدایش اثرات نامطلوب بعدی گردد .

(۱) - اگر جوایز را شیوه‌ای از پاداش بدانیم : اعطاء آن باید در یکی از مراسم و اعیاد با فرمی دلپذیر انجام شود . ،

(۲) - از بیروح و سرد اجرا کردن مراسم پخش جوایز کاملاً" اجتناب شود .

(۳) - پاداش و جوایز مورد نظر باید جنبه مثبت و سازنده داشته باشد و درخور روحیه و افکار و

(۷) - از والدین دانش آموزان بخواهید اگر مایلند هدیه‌ای به فرزند خود اهداء نمایند و اصرار دارند که مسئولین مدرسه آنها به فرزندان

برانگیزد تا خودنمائی‌های منطقی و طبیعی در قالب‌های سازنده ارضاء شود.

(۱۲) - به دانش‌آموزان طوری بیاورانید تا توقع نداشته باشند به کوچکترین و حقیرترین تلاش با آنها جایزه بدهند، در اینگونه موارد تشویق کمابیش آنهم لسانی مؤثر خواهد بود.
توضیحات:

الف: فرم درمحتوی مراسم نقش عظیمی را ایفا میکند، مثلاً "اگر گرانترین هدیه هم به دانش‌آموزی بایی اعتنائی و حقیرانه اعطاشود در ذهن کودکان ماچندان شکوهی نخواهد داشت لاف‌پاداشی که به فرد اهداء می‌شود در کلاس بازمیننه سازی قبلی و توجه سایر دانش‌آموزان هدف از تشویق مطرح شود تا سایر متعلمان را بتوانیم به کوشش بیشتری ترغیب نمایم.
"ب":

درمورد تشویق نهایت دقت را مبذول نمائید تا از نظر تربیتی و علمی و اخلاقی یافنی آموزنده و با ارزش باشد مثلاً "درانتخاب کتابی که فاقد عکسهای متنوع در هر زمینهای بوده یا احیاناً دارای محتوای تحقیقی و عمیق و بغرنج باشد اجتناب نمائید زیرا نونهالان ماکثر تحمل مطالعه سنگین و عمیق را دارند، رویهمرفته باید موارد تشویق قابل فهم دانش‌آموزان موردنظر بوده و نیازهای سنی و عقلی و بینشی او را ارضاء نماید.

البته اشیائی که باسن و فهم و ادراک و میزان تحصیلات دانش‌آموز متناسب باشد تا اثرات آن مسلم تراست چه بسا مطالب تحقیقی و ثقیل

خود با حضور یا بدون حضور سایر دانش‌آموزان اهداء کنند، از نظر مالی بمدرسه کمک کنند تا آنچه را که از نظر تربیت و تعلیم مورد نیاز و توجه دانش‌آموزان است فراهم کنند، یا اینکه در ابتیاع آن با معلمان و مسئولین تربیتی و آموزشی و صاحب نظر آن مشورت نمایند.

(۸) - همیشه نمی‌توان دانش‌آموزان را به تشویق‌های لسانی و احسن و بارک گفتن‌هایی بی زحمت قانع و دلگرم نگاهداشت بلکه تنوع درانتخاب شیوه تشویق یا اعطاء جوایز مناسب در دوام کوششها و تلاشها و تحریک ذوق و سلیقه آنها مؤثر خواهد بود.
(۹) - بهره‌نانه‌ای نمی‌توان مدام به تشویقات بی‌مورد و پخش جوایز متعدد مبادرت ورزید بدیهی است عدم مراعات بجا و آگاهانه و سازنده این ضرورت باعث حقیر شمردن جایزه بوده و عاری از اثرات موردنظر خواهد بود.

(۱۰) - به دانش‌آموزان تفهیم شود که جایزه هر چند ممکن است از نظر قیمت کم باشد ولی چون عنوان جایزه با آن تعلق گرفته است از بهای بی‌ظنیری برخوردار است.

(۱۱) - عوامل موثر در تشویق در احوالی ارزشهای اخلاقی و اسلامی نقش خطیری را ایفا میکند و مسلماً "درانتخاب آن دقت کافی مبذول فرمائید تا از نظر ارزشهای حاکم بر روابط معنوی و فنی و علمی به علاقه دانش‌آموزان جهت و به خواسته‌های آنها عمق و ارزش دهد و در واقع به کودکان و نوجوانان "چه خواستن" و بدنبال و جستجوی "چه بودن" و برای "چه پیشرفت نمودن" را پاسخ دهد، در واقع تشویق "رانه

و آخرین پیام :

بدون تردید نباید چنین پنداشت که همه ضعفها و انحرافها و تقویت اعمال مثبت فقط و فقط با تشویق یا تنبیه میسر است زیرا عوامل متعدد دیگری از قبیل تغذیه ، وراثت ، اجتماع محیط خانواده و ... در شکل گیری شخصیت فرزندان ما نقش دارد .

اما آنچه به نظر بعضی از دانشمندان میرسد (۱) این است که تشویق جریان یادگیری را تسریع میکند ولی پاداش و تنبیه اثر موقتی دارد .

امید است در حد تشویق نماییم و بمرور ارزشهای معنوی جایگزین ارزشهای مادی شود تا انگیزه‌های الهی در قلب و روح عزیزان ما همواره پایدار بماند .

انشاء ...

(۱) دکتر علی شریعتمداری ، عضو ستاد انقلاب فرهنگی ، در کتاب جامعه و تعلیم و تربیت

زیاد بچشم میخورد که کتب فلسفی و اسلامی عمیق و پیچیده به معلمان یا دانش‌آموزان هدیه می‌دهند که این کتابها یک بار هم لای آن باز نمی‌شود !!

"پ" :

اولیاء دانش‌آموزان از موقعیت‌های اقتصادی یکسانی برخوردار نیستند مثلا " فردمتمولی که به فرزند خود دوچرخه یا موتور اعطا می نماید باید اینگونه مشوقات توسط خود والدین و بدور از محیط مدرسه اهداء شود در غیراین صورت اگر بخواهند توسط معلمان یا سایر دست اندرکاران تربیتی و آموزشی چنین جوایزی برای تشویق فرزندشان درحضور یا بدون حضور سایر دانش -آموزانی که مسلما " پدران آنها قادر به تهیه اینگونه جوایز نیستند اهداء شود یقینا " باعث اختلالات روانی و افسردگی سایرمتعلمان خواهد شد زیرا کودکانی هستند که بیشتر شایستگی چنین جوایزی را دارند ولی بعلت عدم امکانات اقتصادی خانواده شان دسترسی بآنها مقدور نیست .

"ت"

در بسیاری از خانواده‌ها متاءسفانه مشاهده شده است که در مقابل نمرات بیست فرزندانشان مبالغی وجه نقد (پول) بعنوان عاملی جهت ادامه پیشرفت بآنها میدهند ، این حربه شیطانی اهداف و منظور واقعی تشویق را لوٹ نموده و باعث ایجاد خلیقات انحرافی و جایگزین شدن انگیزه‌های مادی و اقتصادی در کودکان می‌شود . دانش‌آموزان چنین تصور می‌کنند که باید چنان تلاش نمایند تا هر چه بیشتر میتوانند از والدین خود پول بگیرند ،

